Střední Čechy
královské

Střední Čechy královské

Vydejte se spolu s námi po stopách králů a královen, otisky jejich střevíců najdete doslova po celých středních Čechách. Jejich činy a odkazy se promítly do vzhledu krajiny i atmosféry měst a obcí a dodnes utvářejí ráz regionu výrazněji, než je tomu na jiných místech České republiky.

Mnoho středočeských hradů bylo postaveno na příkaz panovníků, kteří v nich poté se svými dvořany pobývali, psali na zažloutlé pergameny zákonodárná rozhodnutí, pořádali opulentní hostiny na počest zahraničních velvyslanců a lovili v okolních hvozdech. Rovněž značný počet měst vděčí za svůj vznik prastarým dynastiím. Obranná hradiště a středověká královská města nám po sobě zanechala cenné kulturní dědictví.

Dění v kraji ovlivňovalo několik význačných královských rodů. Svá hradiště tu zbudovali Přemyslovci, o velkolepost hradů se zasloužili Lucemburkové, lesk přepychu jim dodali někteří z Jagellonců, mnoha městům a vesnicím vtiskli jejich podobu členové habsburské dynastie. Přemysl Otakar I., Přemysl Otakar II., Karel IV., Václav IV., Jiří z Poděbrad nebo Rudolf II. Habsburský, to jsou jen někteří z panovníků, kteří rozhodovali o hranicích říší a slávě národů a ve středních Čechách byli doma.

Všechny slavné rody a jejich členové společně psali příběh dějin kraje, země i světadílu. Jednotlivé kapitoly tohoto vyprávění jsou roztroušeny všude po středních Čechách a čekají jen na vás, až se za nimi vypravíte a začtete se do jejich napínavých vět.

LEVÝ HRADEC

Přemyslovská hradiště

Každý příběh má svůj začátek. Zrod českého národa a státu je spojený s Přemyslovci, z jejichž dynastie vzešli první králové na našem území. Aby své postavení uhájili, zbudovali promyšlený systém opevnění sestávající se z několika hradišť – z Tetína, Levého Hradce, Libice nad Cidlinou, Budče, Libušína, Staré Boleslavi a Lštění.

LIBICE NAD CIDLINOU

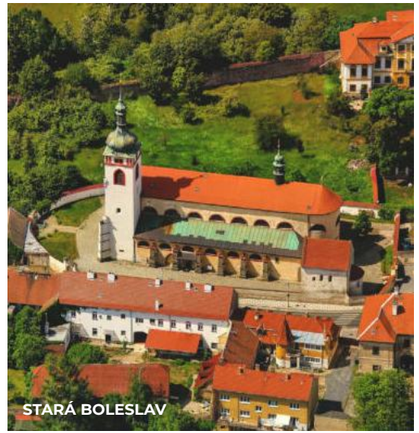

STARÁ BOLESLAV

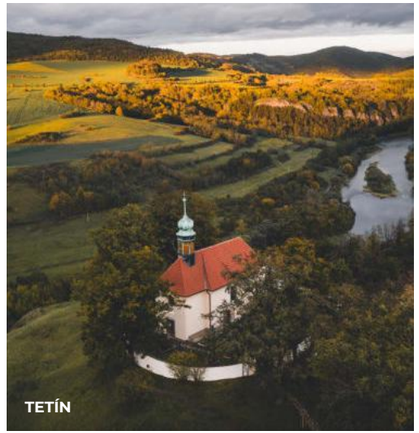

TETÍN

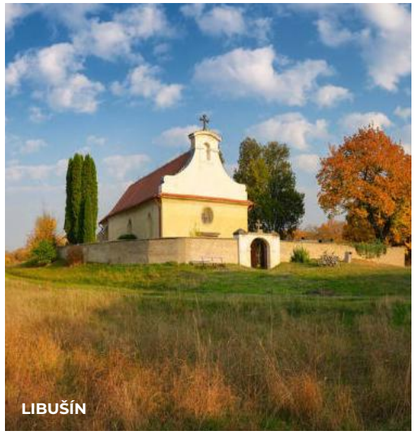

LIBUŠÍN

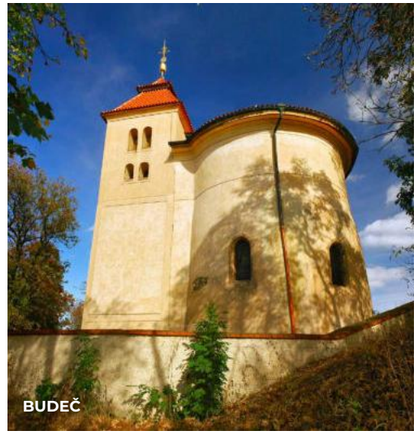

BUDEČ

TOČNÍK A ŽEBRÁK

KARLŠTEJN

VRŠKAMÝK

NIŽBOR

KŘIVOKLÁT

Královské hrady

Panovníci přebývali v sídlech, která ostatním mocnářům a případným nepřátelům vyrazila dech, vzbudila v nich okamžitý respekt a neochvějnou úctu, když je spatřili. Středočeské královské hrady – Karlštejn, Křivoklát, Točník, Žebrák, Nižbor, Vrškamýk, Jenčov a Týřov – plnily tuto úlohu po stovky let dokonale.

MNICHOVO HRADIŠTĚ

Hrady a zámky významných šlechtických rodů

Šlechta nechtěla zůstávat za svým vládcem pozadu, a tak se její rezidence často rozrůstaly do velkolepých rozměrů. Hrady a zámky Český Šternberk, Mnichovo Hradiště, Brandýs nad Labem, Konopiště, Jemniště, Kačina a Veltrusy patří mezi stavby, jejichž význam byl a stále je z historického i architektonického hlediska důležitý.

KONOPIŠTĚ

BRANDÝS NAD LABEM

ČESKÝ ŠTERNBERK

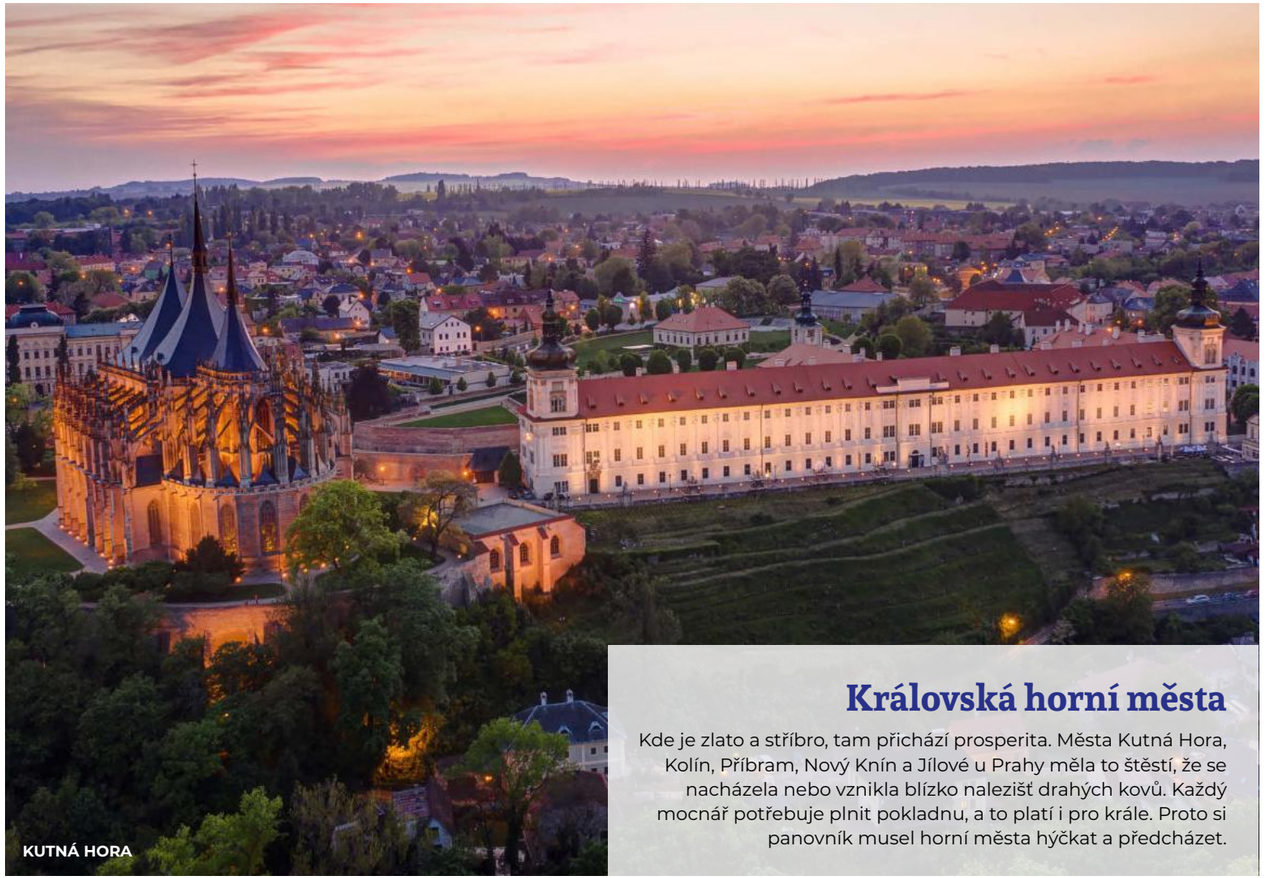
KUTNÁ HORA

Královská horní města

Kde je zlato a stříbro, tam přichází prosperita. Města Kutná Hora, Kolín, Příbram, Nový Knín a Jílové u Prahy měla to štěstí, že se nacházela nebo vznikla blízko nalezišť drahých kovů. Každý mocnář potřebuje plnit pokladnu, a to platí i pro krále. Proto si panovník musel horní města hýčkat a předcházet.

PŘÍBRAM

NOVÝ KNÍN

KOLÍN

JÍLOVÉ U PRAHY

MĚLNÍK

Mělník, královské věnné město

Darovat město, to není žádné troškaření. Mnoho českých panovníků moc dobře vědělo, že si své drahé polovičky musí předcházet a existence královských věnných měst tak nebyla výjimkou. Patřil mezi ně také Mělník, kterému tento status natrvalo přiřkl král Karel IV.

Poděbrady, město husitského krále

Jiří z Poděbrad, jediný český král, který nepocházel z panovnické dynastie, ale který s myšlenkou sjednocené Evropy o spoustu let předběhl svoji dobu, proslavil sebe, svoji zem i lázeňské město daleko za hranicemi říše. I přesto, že přídomek královské získalo město až o více než půl století později, jeho věhlas byl ve své době významný.

PODĚBRADY

NYMBURK

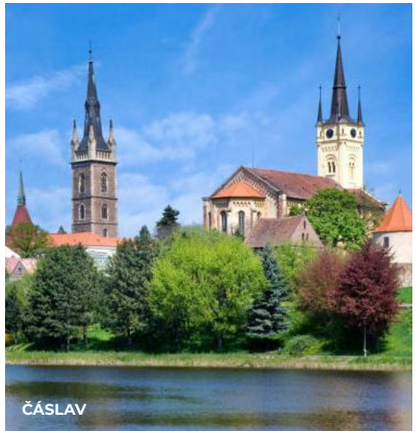
ČÁSLAV

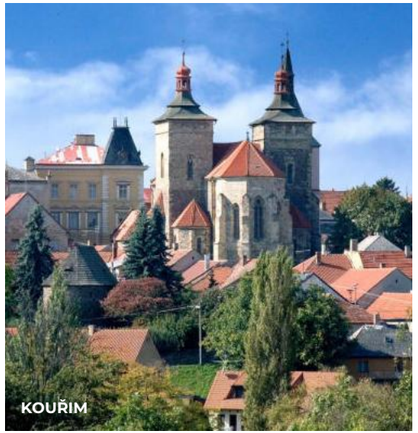
KOUŘIM

BEROUN

SLANÝ

Přemyslovská města

S dějinami měst Nymburk, Kouřim, Čáslav, Beroun, Slaný a Městec Králové jsou spojeni první čeští panovníci. S jedním z největších králů, Přemyslem Otakarem II., se pojí vznik řady měst, jejichž sláva se v dobách rozkvětu mohla měřit s hlavním městem Prahou.

MLADÁ BOLESLAV

Královská města z vůle císařů

Městům Rakovník a Mladá Boleslav udělil vzácný titul císař Rudolf II. Habsburský, Českému Brodu syn Karla IV., císař Zikmund Lucemburský. Sám Karel IV. pak pravděpodobně zasáhl do vývoje Velvar, jejichž dějiny jsou zahaleny tajemstvím – velký požár zničil místní archiv a písemné zaznamenání královských privilegií se proto objevuje až v listinách Marie Terezie a Josefa II.

VELVARY

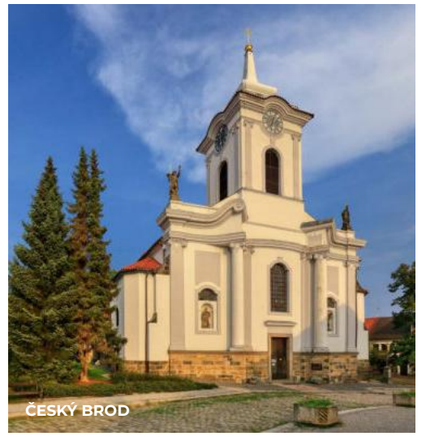

ČESKÝ BROD

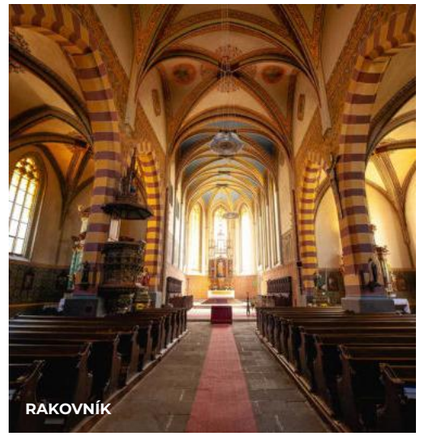

RAKOVNÍK

Středočeský kraj

Středočeská centrála cestovního ruchu

Foto: CzechTourism, Ladislav Renner, MCU Media, Libor Sváček, archiv NPÚ,
Lázně Poděbrady a.s., archiv Regionálního muzea v Jílovém u Prahy, Marek Vaneš, archiv SCCR

Vydavatel: © **Středočeská centrála cestovního ruchu**
Husova 156/21, Praha 1

Praha 1/2020 | 1. vydání | Neprodejné

www.strednicechy.cz

Střední Čechy
královské